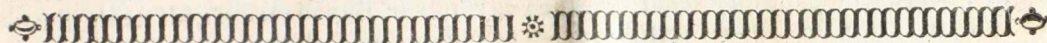

Erdélyi Híradó

Kedden, $\frac{5}{17}$ (Május' 17-dikén) 1831

Olaszország—Frantziaország—Nagybritannia—Burkusország—Lengyelország
Muszkaország—Törökország—Hirdetés—Mértéktár 305 -- 320 lap.

OLASZORSZÁG

Egy Kurír, ki Turiából apr. 27-dikén indult, megérkezett Bétsbe máj. 2-dikán, egy igen szomorító tudósítással, azzal t. hogy azon nap' délutáni 3 órakor, hosszas betegeskedése után, a' sárdinai Király ő nehai Fge. megholt, és a' tudvalévő Koronaörökös Carignan Printz lépett-be az országlásba — nem mondja mitsoda név alatt.

FRANTZIAORSZÁG

Apr. 24-dikén, a' Seine' Assise-törvényéséke, a' St. Germain-l' Auxerrois templomban esett lázzadásért bevádlottakat Valerius, Kesztyűtsinálót, Quinel Füszer-árost, és még három embert, felszabadított. — Ugyanaz a' törvényészék ismét két embert szabadított-fel, eggyiket, a' ki ezt kiáltotta: Éljen X-dik Károly; másik pedig ezt kiáltotta: Éljen II-dik Napoleon: ellenben, hat hónapi tömlötze és 5 száz frankra büntette, a Tribune' Gérant-ját (tulajdonosságát) egy izikkejért, melyben a' Státus' Procuratorra azt találta, hogy a' Király' szeméjjét sértette-meg.

Régen jelenthettük volna már azt, hogy a' belga országloszék 5 Congress-tagból álló Biztosságot küldött Londonba, hogy a' belga koronával Sachsen-Coburg Prinztet kínálják-meg. De az itt következőket

sem árt megérteni. A' Temps szerént, a' Courier de la Belgique azt állítja, hogy a' szövetségnek tettik ez az egybe-szerkeztetés; 's azomban, Belgium, megszabadul a' luxemburgi ízetlenkedéstől, mégpedig kedvezőleg. Hogy-hogy? — úgy, hogy Luxemburg a' Belgákhoz kaptsolva marad, 's kifizetik az arát a' hollandus Királynak. Ki fizeti-le, az, nem a' mi gondunk. A' német Szövetséggel, könnyű megeggyezni, annyival-inkább mert a' Szövetségre-nézve, a' hollandus Király különben is elvesztette már minden hasznát. Jövendőre is Frantziaország lessz az, mely ezen politikában legtöbbet nyér.

Las Cases Gróf, a' passy-i és autenil-i Tspat' commandánsa, az itt következő Levelet küldötte a' Courrier Français' Redactorához: "Uram! A' passy-i és autenil Bataillon' Tisztei és katonái, minnekutánna bizonyosokká lettek abban, hogy a' Napoleon' elébbi állóképe többé nintsen, és hogy újjnak az öntésével foglatoskodnak, azon gondolatra ötlött, hogy azon költségre egész seregestől alá-ír. Nem kételkedem, hogy ezt a' gondolatot, mi helyt meg fogták hallani, a' mi' linea és nemzeti gárda-beli atyánkíjai közzül nagy sokasággal fogják követni. Ezen reménységgel kérem Uraságodat, annak hírül-adására. Az országloszék, a' nemzeti igaz-

ságtételnek nagy tettét követte-el annak állóképe' újjra felállítása által, ki minket annyira felemelt és oly' sok ditső hírrel ruházott-fel. A' pólárok, azon költségek' kifizetése által, meg fogják bizonyítani mennyire sympathisál ez az előkelőleg népszerűteli rendszabás minden kívánságokkal. Hogy pedig ezen gyönyörűségtől, segéd-adománytól, senki meg ne fosztódjon; 10 Centime-re tettük az adományt (harmadfél krajtár ezüstben).

A' National' és a' Tribune' kikelései Soult Marsal ellen, oly' dühösök, hogy a' Gazette azt hozza-ki belőlök — ezen híres Marsalra, a' júliusi respublicanusok ostracismust vetettek volna. — Mindenfelől, Angliából is, sok Borbéjok, Operatorok, Orvosok mennek Varsóba a' szegénysebesek' gyógyítására — legtöbb Franciaországból.

NAGYBRITANNIA

Nem mondjuk mi azt, így szól a' Courier, hogy az új Ház keyes függelenséget mutat, hogy a' bill' minden legkisebb részét helybe-haggya; hanem, a' rendszabás nagy szándéka el lessz érve: — a' vissza-élés megjobbítása, a' megvesztegetés' kiirtása, 's a' választó birtok' kiterjedése 7 -- 8 száz ezer tisztes pólárookra. — A' Király' magaviselete ezen krisisben a' vólt, a' mint mi azt előre megmondottuk; mert, tudtuk mi azt hogy ő egy magát meggondoló Fejedelem és mindenek felett derék betsületes ember. Vajmi fges. titulus, kivált' egy nagy Király' Characterében! Mint olyan, nem tehetett ő egyebet, mint Ministereinek megtartani kimondott szavát. Szerentse Angliának, hogy IV-dik William, a' helylyett hogy magát, mint az ő előtte-járók tettek, bezárná, és tsak udvariak' szavokra halgatna, hogy a' közvéleményről valami képzete legyen, — a' nép közzé vegyíti magát, figyelemmel olvassa a'

Journálokat, mellyek a' nemzet intelligens részének organumainak tartatnak. E' nélkül, — győződelmesek lettek volna az udvari intselkedők (intrigans). A' legteljesebb köszönettel jutalmazza-meg a' nemzet ezt az igazán fges. magaviseletet; és — melyik Király volna az, a' ki egy olyan példaadás után, elébe tudná tenni egy udvar' tsapodárságait, alattvalóji' szeretetének és a' köz-tiszteletnek? "

A' Wellington Htzg. felesége meghólt ápr. 24-dikén reggel, Strathfiedsay-ban, a' Hg. falusi lakában.

Az ápr. 20-dikai Courier egész bizonyossággal ellene mond azon elterjesztett hírnek, hogy Leopóld Printz a' neki ajánlott belga koronát nem fogadná-el. Ugyanazon tizikkejben nagyon szívesen rábeszéli a' Courier a' Printzre, hogy a' koronát vegye-fel, mivel' az által Angliának és Európa' békességének nagy szolgálatot fog-tenni.

Ápr. 21-dikén, valamint az Alsó- ügy a' Felsőházban-is, az Oppositio a' Kamara' eloszlatása ellen buzgott; az Alsóházbeli vetekedés, mellette és ellene, valódi veszekedéssel vetekedett. A' következő napra készültek, mellyen mindenik Házban szörnyű dolgok történtek, mellyeket talán a' britanous Parlement' Historiájában fel nem találhatni. Egy órakor már (a' szokott 4 vagy 5 óra helyett) tolúltak-be az Alsóház' tagjai a' gyűlésházban, 's beszélgettek tüzesen a' megeshető elosztás felett. Vyvyan Úr egyenesen kimondotta, hogy vallási felszóllítást botsát-ki, az elnyomni akaró hatalom ellen, melylyet a' Ministerek az irlandi Papság' kezébe akarnak adni, a' mi által ott a' protestantismus a' catholicismus áldozatjává kéntelen lenni. Peel Úr-is éppen oly' indulattal beszélt a' Ministerek ellen, midőn az ő' szavát egyszerre ketté vágja az Usher (Huissier, ajtós, janitor) a' Lor-

dok' részéről; ki azt jelenteni jött, hogy a' Kösség' Háza meghívattatik a' Lordok' házába-jövéésre, a' királyszéki beszéd' hallása-vegett. Azomban, a' Felsőházban-is ugyan-ollyan lárma volt, kik szintúgy rend-kivül korán össze-gyültek. Elterjedtek volt már a' hírek, hogy a' Király szeméjjesen oszlatná széjjel a' Parlamentet. Elő-áll Wharncliffe Lord az ő' tegnapi bejelentett mozdításával (motiójával), egy adresset adni-be, hogy a' felbontás a' koronát, a' Király' méltóságát és az ország' tsendességét veszedelemre tenné-ki. Azon pillantatban lép-be a' Lordkantzler Brougham, és mindjárt beszélni kezd: "Soha-se' hallottam, úgymond, hogy a' korona a' parlamentet fel nem bonthatja, kivált ha a' Kösség' Háza helyesnek tartja segedelmét megvonni. "Ismét nagy lárma támod és lármas helybe-bagyás; rendre! rendre! halljuk! halljuk! a' Király! a' Király jönn! Kiszalad egynehány Minister a' szalából, a' Király' elfogadására. Sok tag kiáltja Shaftesbury Lordot, hogy üljön a' gyapjúsákra; mellyet a' nagy zürzavarban el-is követ. Londonderry Marquis indúlatos mozdulással: "Soha, míg van szerentsém ebben a' Házban ülni, nem adom-meg magamat. (a' lárma elnyomja az ő' szavát). Mansfield Gróf: "Fájdalommal nézek egy olyan scenát, a' míllyet még ebben a' Házban soha-se láttam, és reménylem, soha-sem-is fogok látni többé. Nem tagadom én a' Királynak eloszlatható birt-okát: azt is hiszem, hogy a' Ministereknek nintszen rossz szándékjok; de érzem lelkiesméretem' ösztönözését, hogy őket gyengeséggel vádoljam, mellyel ők a' Státus' bátorsága ellen össze-esküttek, és a' Királyt saját semmivé-tétele' műszerévé teszik. . . . "Ezen pillantatban kiáltják újra: "A' Király! a' Király! Egyszersmind — hangzik a' nemzeti ének: God save the king! A'

kétszárnyu ajtók (porták) kinyílnak, 's belép OFge. a' palást alatt admirálköntösben, midőn azon pillantatban a' legméjjebb tsend terjed-el az egész szalában. Fellépeget a' Király erős lépésekkel a' Királysзык' léptőin, leül, köszön jobbra-balra, 's meghívja a' Paireket a' leülésre. Sok Bill, a' többek közt a' Civillista, királyi megerősítést nyernek. Megjelen a' Kösség' Háza a' korlát előtt, 's a' Király olvassa felszóval és erős hangon, e' következő Beszédet:

"Mylords és Gentlemen! Közitekbe jövök, hogy ezt a' parlamentet továbbra halasszam, oly' szándékkal, hogy mindjárt eloszlassam. Szükségesnek találtam ezen rendszabáshoz nyúltni, hogy magának népem' vélekedése-felől bizonyosságot szerezzek, egyetlenegy úton, melyen az legillendőbben és legigazábban kitettzhetik, azon nyilvános vég tárgyhoz, olyan változásokat tenni a' Képviseletben, a' míllyet a' környületek kívánni láttának, és a' mint azok, a' konstituczió' megesmért principiumaira épülvén, valamint a' korona' igasságos birt-okait és főbb jussait fenn-tarthatják; úgy a' nép' szabadságainak is kezességet mutathatnak.

Mylords és Gentlemen! Szerentsésnek érzem magamat, tinéktek tudtotokra adhatván, hogy az a' barátságos magaviselet, mely én és az idegen Hatalmak között fenn-áll, a' legjobb reménységet nyújtja a' béke' állandó megmaradására; melynek fenn-tartására fognak mindég igazodni az én' legbuzgóbb iparkodásaim. Mylords és Gentlemen! Midőn én a' jelenkörnyületek alatt népem' véleményére utálni (appellálni) meghatározotam; egyedül-tsak azon kívánságtól és szeméjjes szorongattatástól alattvalóim' megeledése és szerentséje eránt, vezetetem; kiknek elő-mozdítására én, bizodalommal

tertek-számot a' ti' állandó buzgó segít-
tségtekre. "Ere, a' Lordkantzlerhez for-
dult Ófge. ezen szókkal: "Az éu' aka-
ratom, az, hogy ez a' parlement elha-
lasztasson, még-pedig mindjárt, keddig,
a' jövő május' 10-dik napjáig. "A' Lord-
kantzler ismételte az elhalasztási szókat;
melyre a' Kiraly elment, és a' palotába-
vissza-menetelnél, ugyanazon örvende-
zéssel kíséretett, mellyel ötet a' számtalan
nép - sokaság, az oda-menetelkor fogadta.

BURKUSORSZÁG

A' Königsberger Zeitung jelenti Tilsit-
ből ápr. 22-dikéről: "Az augustowo-i Gou-
vernementből halljuk, hogy a' lázszasztók
Vezérei Puscher és Schon, az ő tsoportjai-
val együtt, egészen megveretettek. Fric-
ken Gen. egy 6000-ból álló tsoportot haj-
tott maga előtt, kik Kauenbe vonultak
vissza. A' Memel-vizénél, szerentsésen fu-
tott-be közzülök 4000 az erdőkbé; a'
többit bekerítették, kiket egy-felől a' fol-
jójvíz, más-felől a' muszka' ágyúk örzöt-
tek; mellyek kárdussal töltve igen rövid
idő alatt, az egész tsoportot elsepítették.
Ugy gondolják, nem maradt 100, élet-
ben! ? -- --

A' burkus Staats-Zeitung, ápr. 23-di-
káról, jelenti: "A' Posta-egybeköttetés
Memel és Pétervár között, a' felkelés'
teljes elfojtásáig a' wilnai Gouvernement-
ben, egy rendes gőzhajó által fog fel-
tartatni, Memel és Libau között. A' gőz-
hajó Memelből hétfőn és tsötörtökön in-
dul; Libauból pedig szeredán és vasár-
nap. Az utazók nyugodalmas utazást ta-
lálnak azon. -- Magános Levelek a' musz-
ka' határszélről, aprajában vagy részen-
ként, így beszéllik a' litthói felkelést: "A'
Mart. 26-dikán ütött-ki egyszerre a' láz-
zadás Rossiennában, Schoubenben és Tel-
schenben. Kezdete a' volt, hogy minden
Tisztviselőt megfogtak, a' tsászári Cassá-
kat, fegyvert és hadi-szükségeket elfog-

laltak 's a' 3-színű kokárdot feltették.
Mindjárt állítottak-fel Rossienna-ban, Ji-
deigvaló országglószék-név alatt, két biz-
tosságot, a' pölgári és katonai ügyekba-
jok' gondviselésére. Ez az úgynevezett
országglószék egy Hirdetményt botsátott-
ki mártz. 29-(17)dikén, minden Paphoz,
hogy a' kathedrából hirdessék-ki, miként
parantsolja az újjá született haza halál-
bünetetés alatt, hogy minden ember fegy-
vert fogván, Rossiennába menjen. Elkül-
dötték azután a' fellázasztott parasztok-
nak nagy részét Georgenburgba, hogy
minden Vántisztet megfogdossanak, és a'
tsászári Cassákat megtámodják. Ez a' plá-
num elárúltatván, a' Tisztviselők a' Cas-
sákkal, és a' határszéli Lovagokkal egy-
gyütt, Burkusországba mentek. Ere kö-
vetkezett a' telscheni és Rossiennai Ke-
rületek' fellázasztott parasztjainak egy-
be-kapszolódása. Bartolomejef Öbestert,
mintegy 1200 emberrel és 4 ágyúval Kau-
enből Serredónba küldötték, hogy a' láz-
zadást ott letsilapítana. Ott, semmi szám-
ba-vehető bajt nem találván, Rossienná-
nak fordult, által-ment a' Dubissán Klem-
bergnél, 's megütközött a' pártütökkel
Widukelnél; a' hol ezek 500 hóltat és
200 fogjat hagytak; 's ére, bementek
Rossiennába. Minekutánna ő (Bartolo-
mejef) valami egy hétig ott tartózkod-
dott, 's végre magát 9 -- 10 ezer insur-
genstől körül-véetve látta, meghatároz-
ta Rossiennából-elmenetelét. Mindenfelől
körül-véetve, utat tsinált ő magának
kardal, Kalnuje-ig, Rossiennához 5 fer-
tálj mérföldnyire, 's elutazott onnan,
minekutánna úttjában 3 hidat állított-fel,
Georgenburgon által, Paschwentenbe,
a' hol hátát a' burkushatárszélnek vetve,
állást fogott. Itt állott ő 2 nap' tsendesen;
harmadik nap' megtámodták két-felől:
de ez, tsak abból állott, hogy mindenik
Fél elsütötte a' puskáját, 's a' felkelők

LENGYELORSZÁG

nem mertek kijönni az erdőből. Más nap, minden akadaj nélkül húzta vissza magát az Obester a' burkus határra, minekutánna a' pártütők' össze-gyűlés-hehelyek, a' Paschwenten-i Jóság megégett. — A' már most 15,000-re szaporodott pártütők' serege Kauennek vette útját, hogy ezt elfoglalja; de, nem bántotta, mivel' abban 2500 védet talált; megelégedett azzal, hogy annak külső-városát, Slobodkát 9000 emberrel megszállotta. — A' mint ekkorig tudhatni, a' felkelés Troiki-ig, Wilnához 3 mérföldnyugig terjedt: a' mi Wilnában 's azon túl történet, nem tudhatni.

Lengyelországban a' Memel-en túl, mind fel van lázadva; még-pedig Mariampolig, fel, a' hol a' felkelők, az onnan Kauenne nő töltött útát elrontották és járhatatlanná tették. Georgenburgból Kuduldenbe tettek által 2000 parasztot. — Samogitiában a' legnagyobb rendtelenség uralkodik. Kiki tettzése szerint ad magának rangot és titulust: negy, Tzigány kezébevaló görhes ló, egy sas-rugdosta 100 esztendősi kotsi, az ebben pipe-réskedőt Mgos. Ngos. Úrrá tette; nem egy embert löttek agyon törvényszék és sententzia nélkül: a' kik ezelőtt tányérnyalók voltak, most Legiók' Vezérei, Kapitányok, Hadnagyk 's egyebek. — Az Augustowo-i Vajdaságban, második lázadás is történt már, azon planummal, hogy a' Kauenne (Kowno-ba) vissza térrő katonaságot Kálvari-nál megtámodják és semmivé tegyék: egy ott kibotsátott parantsolat által minden 4 háztól egy Lovagot kívántak. — Az ő' járaskeléssekben elpusztították a' pártütők' Seredniknél azon tsatornán tett munkákat, mely a' Niemen-t Windaun által, a' keleti tengerrel egybe akarná kötni. — A' pártütők' fejét Labanowski-t, fogságba ejtván, Wilnában agyon lövették.

Valamint a' máj. 7-dikei Híradóban láttatlanban elő-adott hír a' Skreczineczki Generaliss. haláláról 's a' Diebits Marsal' metamorphosisáról, gjáva költeménynek láttik lenni; úgy kétséges az is, a' tudósítások' ellenkezéseinél-fogva, hogy Sierawski megnyerte volna a' Muszkákat Belyce-nél, vagy pedig ezek ötlet — apr. 18-dikán.

Tilsitből írják apr. 19-dikéről, a' burkus Staats-Zeitungban, apr. 25-dikén, hogy Georgenburgban egynehány ezer emberből álló garda-sereget várnak, hogy az azon környéken össze-gyűlt felkelőket megtámodják. A' rigai Gouverneur-is sok katonaságot küldött a' lázadók ellen; a' dűnaburgi várból pedig egynehány ágyú van útban a' fellázadt tartományok-felé. A' felkelők, folytattják a' nép' fellázzasztását és sokaságát minél-jobban lehet, szaporítani. Az augustowo-i Gouvernemban nem tudják még azoknak a' számát igazán. A' pártütők' buzdítására (enthusiasmisiren) sok égetbort adnak nekik 's megengednek némely vétséget; mellyekre azokat főképpen a' részegség vezeti. A' napokban sok csoport felkelő ment Litthóból az augustowo-i Vajdaságba, hogy az ottani lázadókkal egyesüljön.

Az egyesült országgyűlési Kamarák' apr. 18-dikai ülésében, minekutánna a' Kamarák' Tagjainak csoportos kiinn maradásairól, 's egyéb dolgokról tanátskoztak, hogy Dwernicki Gen. a' nemzeti-országglószéktől utasítást vett az országgyűlés' össze-hívására és a' Hivatalok' rendbe-szedésére, a' régi lengyel tartományokban. Ennek következésül leteszi ő' a' Kamarák' elébe egy országglás' első organizatiója' és a' nemzeti Képviselet' planumát Litthóban, Podoliában, Wolhyniában és Ukrianiában; minthogy az az országgyűlési illeti, a' közelebbi meghatározásokat ezen

tekintelben elkövetni. Letéven a' Beszélő az ő' elmerajzát a' marsalpáltza mellé, a' Kamarák azt határozták, hogy azt a' Biztosságoknak meghányásvetés-végett. által-adják. Ere, sok tag oda igazgatta beszédét, hogy a' Kamaráknak, a' kisteljes-számban (mely azt teszi, mikor a' tagok alig vannak annyin, vagy kevésel többen össze-gyűlve, a' mennyi számmal a' Kamara, a' törvény szerént, szózatolhat, igen nagy tárgyakat kivéve), nem szabad oly' fontos törvényt, mint a' többek között a' parasztnak osztandó föld-birtok, eldönteni. Jezierski János Gróf volt főképpen az, ki magát sok végzés-törvényessége ellen a' Kamaráknak, melyeket ezek ilyen kevés tagszám mellett szerettek, kinyilatkoztatta; mivel' az által a' Sándor Tsászártól adatott Constitutiótól eltávoztak. Törvénytelennek mon-dotta ő főképpen azt a' végzést-is, mely által a' revolutiót nemzetinek megemérték. Ez, Ledochowki Gróftól úgy felbor-solta, hogy Jezierski Grófnak keserű és a' legilletlenebb kifejezésekkel azt felelte, midőn őtet a' Kamarából's országból ki-gazította, hogy az ő' elvesztésén senki nem fogna gyászolni. (Sokan kiáltották: rendre! a' Beszélő megsértette a' Kamarát). — Szóllottak még áról-is, ha a' Kamarák együtt maradjanak-é még tovább vagy ismét külön váljanak. A' szózatolás az utolsó kérdésben találta-meg a' feleletet, 87 szózattal 23 ellen; és másnap már külön-üléseket tartottak. — A' varsói Kuryr azt mondja, hogy a' Kamaráknak ezen ülésében oly' tüzes veteke-dések voltak, a' millyen e' mostani di-aeta alatt nem volt.

Magános tudósítások Varsóból apr. 21-dikéről, a' burkus Staats-Zeitungban, jelentik az említett Sierawski Gen. tsatá-járól ezt: "A' Sierawski Gen. serege egy megszoríttatást (eche) állott-ki, mely ál-

tal az kényszeríttetett a' Weichselen, én-nek bal-partjára által menni. 6000 ifjú emberrel, 6 ágyúval ment ez a' Gen. által a' Weichsel' jobb-partjára — robur et aes triplex ect. A' lublini úton, Bronow-nál, Opole és Belzyce között rá-talál a' Witt Gen. seregére, melyhez a' Kreutz Gen. maradék-katonasága tsatolván magát, lett belőle 24,000 emberből álló nagy sereg, 50 ágyúval. A' helyett hogy vissza vonúlt volna olyan szertelen tsata' el-kerülése-végett, Sierawski Gen. egész nap' verekedett a' hónap' 17-dikén az ellen-séggel; de végre engedni kellett nekie a' nagyobb erőnek. Másnap' megtámod-ták őtet helyben, 's ére, kényteleníttetett a' Weichselen vissza menni; a' mikor is-mét vesztett; melyet elkerülhetett vol-na, ha éjjel ment volna által. — Egy á-gyút-se vesztettünk ugyan, de embert 12-00-at, kik elestek, 's ezek között ven-fajdalom, a' derék Főhadnagy Malchowski Julius Gróf; ki a' vissza-vonulást vé-delmezte; 's Wilochowski Gróf Főhadnagy, ki escadronját úszva vezetvén által, a' vízbe holt. — A' Sierawski Gen. hivatali tudósítása még hátra van.

A' varsói Journal azt mondja, hogy Wielopolski Gróf megnyugtató tudósítá-sokat hozott Londonból; hozott még szám-talan áng. pólároktól aláírt levelet-is a' Lengyelekhez. — Két lengyel Minister, Niemojowski Vintze és Bonaventura le-mondottak az ő' tartásokról (bérekről, fizetéssekről).

* Midőn Dwernicki Gen. Wolhyniába beütött, lázzadás támodt ebben a' Vaj-daságban. Stecki nevű pólár alatt álló fegyveres erő elfoglalta Lubar-t, minek-utánna a' városvédet, Tiszteivel együtt lefegyverkezettette és fogságra vitte.

A' Státushíradó jelenti Tomaszowból, a' lublini Vajdaságban, hogy Dwernicki Gen., minekutánna egy ravasz mozdulást

tett, oly' szándékkal, hogy Zawichostnál vagy Rachownál a' Weichselen által-menjen, képzeltevé, hirtelen ellenkező igazodásnak fordult és az erdőkön által, Krynice-felé nyomult, a' honnan Tyszowce-n által, sebess lépésekkel ment Krylow-nak, és ápr. 9-dikén, azon hídon, melylyet a' Muszkák a' Rüdiger Gen. várt seregének ütöttek-fel, által-ment a' Búgon. Krylowban fogott-el mintegy 50 Muszkát, és sokan, kik sietve akarták magokat futással megmenteni a' folyóvízbe holtak, egy, az ellenség által meggyújtott hidat megmentettek és újra helyre-állították; egy meggyújtott magazint-is megmentettek. — A' Rüdiger Gen. seregét 7-8 ezerre teszik, mely Luck és Włodzimierz között állana. Mondják továbbá, hogy a' Dwernicki Gen. serege nem talál nagy akadályra Wolhyniában, Podoliában és Ukraeniában, mivel' ott sehol sints számbavehető sereg, s a' termékeny tartomány, elég élelembelít szolgáltat. — Egy, Odessából vissza útozó Anglus a' mi seregünk közé állott, hogy a' szabadságért velünk együtt hartzoljon. Érkezett övele 6 áng. Orvos-is, a' mi' sebeseink gyógyítására. — Gruchy frantzia Marsal-is kívánczik Levele által köztünk szolgáltni. — Tanátsolván a' Wolhyniába beüto' Dwernickinek, hogy magával több ágyút vinne: "Eh, úgymond; tsak a' sok baj vele azúton: ha szükségem lessz rá; fog nekem azt szerezeni Rüdiger." — A' Litthóban lakó Tatárok, mindég hajlandók lévén a' lengyel földhöz, melyen százesztendőkölta laknak, buzgón segítik most az insurgentseket.

A' lengyel Kuryr azt mondja, egy, ápr. 9-dikén Lublinból irt Levél után, hogy ezen város vidékén, szinte 50,000 emberből álló hadsereg állana. — Gallitziából tudósítanak bitelesen, hogy a' felkelés Wolhyniában mind-tsak nevedik, és

hogy a' Dwernicki' serege napönként szaporodik fegyveres emberekkel.

A' lengyel Híradó ezt mondja: "A' mi' országunkban magát mutogató Cholera-nyavajára-nézve a' köz-egészségügyelő Biztosság kihirdette ítélet-tételét az eránt; mely minket meggyőz a' felől, hogy ez a' nyavaja koránt-sints olyan veszedelmes, mint azt valóban képzelik. Annak ereje hovatovább gyengül származása' helyétől lett eltávozással. Más-résről, az országlószék-is minden rendelést megtett, hogy ezen uralkodó nyavajának elejét-vegye. De mindenek felett a' mérséklett életmód, az úgy nevezett-diaéta, akasztja leghamarább meg a' Cholera' uralkodását. — A' Biztosság pedig nagy tisztaságot ajánl, valamint a' lakhelyre, úgy a' testre-nézve-is. Kövér, rothadható ételek, mint savanyú káposzta (?), ugorka és sajt, sületlen kenyér és minden savany megtiltatik. Mindenek felett pedig óltalmazni kell magát a' bosszúságtól, haragtól és más tüzes elmé-ndülatoktól.

Varsói tudósítások, ápr. 27-dikéről, jelentik: "Diebits Gróf Hadmarsal elkezdette tegnap ismét a' megtámodó hadakozás' módját, mint már röviden említettük; melynek következéséül, a' Skreczineczki Generaliss. egész lineája, a' nélkül hogy a' megtámodás kibontakozását elvárta volna, vissza-vonult a' főváros-felé. Most válik-el az "1 tíz ellen." Tegnap' délben már Milosnán volt a' lengyel főszállás, két mérföldnyire ide, a' muszka elő-állások pedig, ugyanazon időben, Dembe-Wielki-nél, és így, nagyon közel a' lengyel utó-állásához, mutatták magokat; melyet azok nyomba követtek vidor puskázás-közben. A' dembe-wielki-i, milosnai, grochowi és wawr-i állásokat igen megerősítették volt a' Lengyelek. — Az itteni Státushíradóban van egy hadi-tudósítás, Jacubowból (Kabu-

szyn és Stanislawow között) ápr. 22-dikéről, melyben Skrcynecki Gen. a' Cholera jelenlétéről az ő' seregei között, titkolódzás nélkül szöll. — Az itteni Felsőbesség saját vallomása bizonyossá tesz ezt; több cholera-beteg fekszik az ispotáljokban 1000-nél: hanem, úgy-láttzik, hogy ez a' gonosz sokat vesztett már a' maga' gonosz természetéből, szerentsésen engedí magát jöszzerű vélebánás által meggyógyítani, és tsak a' berekesztett betegek-szobájába megmaradt ragadvány (miasma) mutatta magát ragadónak. — A' város' alsó részében, sok házat bezártak már, és itt, nagy rebegésben függenek azon esetre, ha a' lengyel hadsereg vissza vonná magát a' Weichsel' balpartjára. — A' Krakói Levelek, máj. 1-jéről, megerősítik a' Skrcynecki Gen. vissza-vonulását; de az egész muszka sereg előre-meneteléről Prága-felé, kétségbe hozzák. Anyi, bizonyosnak láttzik, hogy Diebits Hadmarsal elkezdte a' megtámadó hadi-foglalatosságát.

MUSZKAORSZÁG

Egy tsászári parantsolatnál-fogva minden Tanulóknak, minden Universitásban az egész birodalomban, ezután, zöld-posztó-katonás-köntösben (uniformisban) kell járni.

TÖRÖKORSZÁG

Konst.polj, ápr. 11. — Minden figyelmet az Albániában és Bosniában kiütt lázadásról jött tudósításokra fordítanak itt most, melyre az újj katonai rendbeszedés és egyéb jobbítások, azonkívül még azon egynehány bosniai Districtusok serbiához-kaptsoltatása láttzanak alkalmat szerezni. Valósággal el is kezdették már a' skutari Basa, Mustapha Basa, a' Nissa mellettvaló Districtus' Ayanja, Karafeizi-Zade, Ali-Bei, és egynehány bosniai Fők, kik között amaz esmeretes Has-san Pekki is, a' nyilvános ellenségeske-

dést; mely által a' török Ministerium-gyakorta tartott tanátsgyűlései után jónak találta a' Seriasker Chosrew Basa-Chasnedárját, Mehmed Basát, mártz 27-dikén, 's utóbb a' 2 lófarkos Ahmed Basát is, Adrianopoljba küldeni, és a' Nagyvezirnek, valamint az utól nevezett városban tartózkodó Seraskier Hussein Basának, katonai segítségüket és agyukat küldeni.

Az arsenálban erősen dolgoznak. Közelítnek már a' végre-hajtáshoz: 3 lini ahajó, 6 fregatte, és 12--15 korvettek és briggek; és a' többinek felkészítésére, szorgalmasan dolgoznak. De még ekkorig senki nem tud semmit a' hajó-sereg elrendeltetéséről, 's úgy gondolják, hogy másfél hónap előtt nem száll vitorla alá.

Bukurestből azt írják, hogy az ezen Hgségben (Oláhországban) fekvő muszka katonaság parantsolatot vett a' visszamenetelre, a' Pruthon által; és, a' mint mondják — a' lengyelországi esetek miatt — a' régi-lengyel tartományokban, Podoliában, Litthóban és Wolhyniában fognak falukban fekünni. Tsak a' mi városunkban marad muszka várvéd. Nagy bizodalma tettik ebből-ki a' muszka országlószéknek a' Porta' egyenessége eránt; 's egy úttal, megtáfolja azon híreket, mintha a' Porta megváltoztatta-vólna hajlandóságát Muszkaország eránt. Azomban, tsak-ugyan megáll az a' hír, hogy Törökország' adósságai Muszkaországnak, megszűntek. Mindenből azt nézzük-ki, hogy Muszkaország kéntelen a' dolog meueteléhez szabni magát.

HIRDETÉS

A' Zalathnai Felső Fiscalis Dominiumban Topánfalván az Ispányi Hivatal üreségbe jött.